

Ćwiczenia usprawniające analizę słuchową* (zadania z zastosowaniem głosek, sylab, wyrazów, zdań, struktur rytmicznych)

Ćwiczenie 1

Do ćwiczenia wykorzystujemy liczmany – patyczki, jeden komplet to sto patyczków. Po 10 w jednym kolorze.

- Nauczyciel mówi zdanie. Uczeń słucha i wyklada tyle patyczków, ile jest słów w zdaniu.
- Uczeń słucha wypowiedziane słowo – ma wyłożyć tyle patyczków, ile głosek/liter ma słowo. Uczeń może jednym kolorem oznaczyć spółgłoski, innym samogłoski.
- Rozróżnianie podobnych głosek, np. dźwięcznych i bezdźwięcznych, lub sylab, np. om-on, en-em. Nauczyciel czyta słowo, dziecko ma dwa patyczki do wyboru (w dwóch kolorach). Jeden na oznaczenie jednej sylaby, drugi – drugiej, np.: Czerwony patyczek – oznacza sylabę **om**, Zielony patyczek – oznacza sylabę **on**. Dziecko ma pokazać taki patyczek, jaką sylabę usłyszało w słowie. Nauczyciel czyta: balon, baton, domek, Tomek, rondel, Romek itd. Uczeń pokazuje kolejno patyczki: zielony, zielony, czerwony, czerwony, zielony, czerwony.
- Analiza liczby słów w zdaniu, głosek lub liter w słowie. Nauczyciel podaje wzór patyczkami (jeden patyczek to jedno słowo w zdaniu, głoska lub litera w słowie). Uczeń wymyśla zdanie lub słowo pasujące do wzoru.

Ćwiczenie 2

Do ćwiczenia wykorzystujemy kartki ze zdaniami.

Ala ma kota.

Ala ma brązowego kota.

Mała Ala ma brązowego kota.

Mała Ala ma brązowego kota Felusia.

Bartek lubi zwierzęta.

Ośmioletni Bartek lubi zwierzęta.

Ośmioletni Bartek lubi hodować zwierzęta.

Ośmioletni Bartek lubi hodować różne zwierzęta.

- Czytanie zdań pojedynczo – uczeń liczy słowa w zdaniu.
- Można kazać dziecku powtarzać zdanie – wtedy dodatkowo ćwiczenie usprawnia pamięć.
- Liczenie czasowników, rzeczowników, przymiotników w zdaniu. *W formie czytanej przez nauczycielkę ćwiczenie usprawnia pamięć i analizę słuchową. Jeśli uczeń patrzy na kartkę ze zdaniem – ćwiczenie usprawnia analizę wzrokową.*

*Opracowując materiały do ćwiczeń dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi inspirowano się publikacjami: Frostig M., Horne D., *Program rozwijający percepcję wzrokową – Wzory i obrazki*. Polskie Wydawnictwo Psychologiczne Zarząd Główny, Warszawa 1998, Jamruszkiewicz J., *Kurs szybkiego czytania*. Videograf II Sp. z o.o., Katowice 2002, Skałbana B., *Diagnostyka pedagogiczna*. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2011, Sowa B., *Jeśli dziecko źle czyta i pisze*. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999, Spionek M., *Zaburzenia rozwoju uczniów a niepowodzenia szkolne*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 1985, Zakrzewska B., *Koncepcje procesu reedukacji uczniów z trudnościami w czytaniu i pisanii*. WSRP, Siedlce 1994, *Zestawy ćwiczeń Logiko Primo i Logiko Piccolo*, praca zbiorowa, Wydawnictwo MAC.

Ćwiczenie 3

Do ćwiczenia wykorzystujemy karty z krótką historią.

Historyjka 1

Ala ma 8 lat. Lubi zwierzęta. Opiekuje się pieskami w schronisku. Ostatnio dostała od cioci pieska. Pies wabi się Maks. Ala codziennie go karmi. Chodzi z nim na spacer.

Historyjka 2

Bartek chodzi do szkoły. W klasie ma wielu kolegów. Przyjaźni się z Frankiem. Siedzi z nim w ławce. Po lekcjach grają w piłkę. Chłopcy interesują się futbolem. Znają dużo ciekawostek o znanych piłkarzach.

- Uczeń dzieli tekst na zdania (otrzymuje tekst w formie pisanej), słowa (słucha czytanego tekstu).
- Nauczycielka czyta tekst po jednym zdaniu. Uczeń liczy rzeczowniki, czasowniki w zdaniu.
- Uczeń podkreśla określone litery w tekście (np. „a”, „p”, wszystkie samogłoski). Do tego ćwiczenia uczeń otrzymuje tekst w formie pisanej.
- Nauczycielka czyta tekst po zdaniu. Uczeń powtarza każde zdanie po nauczycielce. W takiej wersji ćwiczenie ćwiczy pamięć.

Ćwiczenie 4

Do ćwiczenia wykorzystujemy kartki z sylabami: **ba, be, bi, bo, bu, by, ca, ce, ci, co, cu, cy, da, de, di, do, du, dy** itp., itd. (do końca alfabetu wszystkie spółgłoski wypisane w parach z każdą samogłoską). Dodatkowo dwa komplety wszystkich liter alfabetu.

- Uczeń układa słowa zaczynające się na podaną sylabę.
- Uczeń układa słowa mające określoną sylabę na końcu, w środku wyrazu.
- Uczeń układa słowa z podaną liczbą sylab: dwu-, trzy-, cztero- i więcej sylabowych.

Ćwiczenie 5

Do ćwiczenia wykorzystujemy kartki z wzorami rytmów.

- Nauczyciel ma w ręku ołówek. Zasłania rękę z ołówkiem kartką lub książką. Wybija rytm wg wzoru. Uczeń powtarza rytm wybijając go ołówkiem na blacie stołu (kropka oznacza stuknięcie ołówkiem, przerwa oznacza pauzę).

...

.....

... ..

.....

... ..

... ..

.....

.....

.....

Ćwiczenie 6

Do ćwiczenia wykorzystujemy kartki z rysunkami (Załącznik 1). Rysunki: sok, miś, rama, dym, koc, mydło, kwiat, kawa, ptak. Uczeń losuje kartonik z rysunkiem:

- Uczeń podaje inne słowa na literę, od której zaczyna się wylosowane przez niego słowo.
- Uczeń podaje słowa rymujące się z wylosowanym słowem.
- Uczeń liczmanami pokazuje wzór słowa (litery, sylaby, samogłoski, spółgłoski).

Ćwiczenie 7

Do ćwiczenia wykorzystujemy historyjki dźwiękowe.

- Uczeń rozpoznaje dźwięki demonstrowane w zestawach tematycznych (np. odgłosy przyrody, dźwięki wydawane przez ludzi, sprzęt domowy, maszyny itp.), następnie wskazuje na odpowiedni obrazek lub jego element.
- Uczeń słucha zestawu różnorodnych dźwięków tworzących „historyjkę”, którą identyfikuje z odpowiednią historyjką obrazkową.

Ćwiczenie 8

Do ćwiczenia wykorzystujemy zabawy z przestawianiem sylab.

- Uczeń powtarza za nauczycielem wyraz, dzieli go na sylaby, następnie przestawia kolejność sylab, np. pierwszą i trzecią oraz wypowiada nowoutworzony „wyraz” – zabawa/zawaba.
- Uczeń wykonuje ćwiczenia „co różne, co wspólne” w parach wyrazów typu: półka – bułka, kra – gra, wieża – wieszka itp.